

**Chronologiae Veteris Testamenti Accvratvm Examen
Augustißimæ, Invictissimæq[ue] Domui Austriacæ
Dicatvm**

Philippi, Henricus

Coloniae Agrippinae, 1637

4. Quid alij plerique eadem de resenserint.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64340)

P.
H. Philij

Chrono
logia
vet. Testa

A 11
17

Iechoniae auspicemur. Iam enim annis abhinc fere 130. decem tribus debitas suis sceleribus pœnas dabant. *Septimo*, ex hoc Theodoretus nisi quinquennium ab obitu Nabuchodonosoris, usque ad finem primo Cyri finitam interuenisset, quod nullo modo admittebat, ad meliorem computationem hic auctor suos calculos reuocant, et annos 70. seruitutis sub Cyro solutæ, accersit à tempore Ioakim filii Joazepe anno quarto regni illius, vt latius retuli 2. Paralip. q. 2. num. 12. Item ex illius posteriore sententia multo plures annos quam 40. effusum anno quinto transmigratiõis Iechoniae, usque ad illum quo Cyrus liberis in patriam redeundi cõpiam fecit.

*Polychrono-
mij ratio
misi falsa.*

4. Polychronius, vt obseruant sacri interpretes, pro annis 390. Iſraelis iniquitatibus imponit, eosque ab anno Osee penultimo deducit eum veſtigalem Aſſyrijs factum, & instante anno Sedecia: vnde ceteros arbitratur. Secus autem se res habet. Amoni enim filio Manasse 12. Chronologici, sed biennium solummodo debetur, nec est quod persuadeat ad annum vnde ceteros Sedecia: instantem, anno 3. iniquitatis esse expletos, de quibus hoc loco Deus ad Prophetam: *ego dedi vobis annos eorum, &c.*

QVÆSTIO IV.

Quid alij plerique hac de re senserint.

*Opinio
quorundam
Rabbino-
rum.*

1. Rabinis David Chimhi, Selowo, & Tahi, quos, inquit Prædicator, multi ex Catholicis interpretibus, nomine iniquitatis intelligunt, eamque in 10. tribubus annos 390. in Iuda 40. perdurasse autumant. Vnde summam 390. annorum colligant, accipiunt in primis, 149. ab anno primæ melech, usque ad vltimum sacerdotij Heli, alios vero 241. ab anno primæ qui peccare fecit Iſrael, usque ad 9. Osee, vltimi regis Iſrael. Annos 241. tribus in Iuda, constant ex 16. primis annis Manasse, biennio Amos, Joakim & Sedecia.

*Confutatio
1.*

2. Hanc numerandi rationem iure explodunt Villalpandus & Ceteri, quia in primis tempore Iudicum, domus Iuda à cæteris tribubus autumant, ac proinde istius opinionis auctores solis 10. tribubus dololantur, quibus tantis impurant, quasi ille à reliquis abstractæ peculiarem populum tenuerit. Deinde licet iniquitas non nisi ad 10. tribus referatur, non est cur ab Abimelech fluxisse censetur, cum multo ante, Hebræi ab aliis falsos Deos coluerint: Id enim perpetrarunt, antequam Deus illos Osee suscitaret, vt videre est Jud. 3. v. 6. & seqq. Et cap. 4. v. 1. Adhuc: *si esse malam in conspectu Domini post mortem Aia. Idem eos post Bala, ante*

*Confutatio
2.*

rem denuo factitasse, & coluisse Baal, disertè legimus cap. 6. v. 1. & 25. Præterea, ab anno primo Abimelech inclusivè, vsque ad primum Davidis exclusivè, annos quidem 149. numero: sed non defunt, qui suas rationes aliter digerant, vt Serarius, Petavius &c. neque toto illo tempore gens Hebræa serviebat idolis, vt docemus 1. Reg. 7. v. 5. & 4.

3. Alteram etiam horum 390. annorum partem, non bene illi à Ieroboam suspicantur: sicut enim Idololatriam, quæ sub Iudicibus fuit, ad iniquitatem Israelis spectare volunt; ita eam quæ sub Salomone commissa est, ab huius iniquitatis annis excludere non deberent. Denique ab initio Ieroboam, vsque ad Osee primordia annos 240. reperio: at verò vsq; ad annū 9. eiusdem, quo capta est Samaria 258. numerandos puto. Plures de annis, quibus regnum Israel fuit, opiniones retuli 4. Reg. q. 12. ex quibus innotescit, illud annorum 241. interuallum ab initio Ieroboam, vsque ad finem Osee, à multis non approbari.

Consuetudine 3.

4. Nec solidiores sunt rationes, quas de annis Iuda proponunt. Etenim non erat, cur iniquitate Achazi prætermittā, æram iniquitatis Iudaicæ à Manassæ ordine, non erat cur 16. priores annos Manassæ tantum, non plures, non pauciores suis ratiocinijs inuoluerent. De Achaz narrat Scriptura 4. Reg. 16. vers. 3. *Ambulavit in via regum Israel, in super & filium suum consecravit, transferens quoque victimas, & adolebat incensum in excelsis & in collibus, & sub omni ligno frondoso.* Regis ad exemplum populus sese componebat. Sed nec ipse Iuda custodiuit mandata Domini Dei sui: verum ambulavit in erroribus Israel, quas operatus fuerat. ibid. vers. 19. Cuius iniquitatis extabant monumenta, sub initium regis Ezechia, quando ipse dissipavit excelsa, & contriuit statuas, & succidit lucos, confregitque serpentem aneum &c. ibid. cap. 18. v. 4.

Consuetudine 4.

5. Quidam hosce 390. annos Israelis à vicefimo quinto Heli, vsque ad ultimum Osee propagant. Quam temporis notationem referunt ac merito repellunt Neoterici, cum nullum illo anno 25. factum in signe reperiatur, quod horum annorum exordium esse potuerit. Bene addit Pradus, nec eos fidem mereri, qui hanc summam ab anno ultimo Heli advocant, indeque annos Lunares 390. vsque ad captam Samariam trahunt: tum quia nulla subest ratio, cur ab eo tempore hosce annos ordiamur, tum quia anni præter Lunares ne quidem ad quinquennium numerari solent, tum quia sicuti ab anno 25. Heli, vsque ad finem regni Israel, non facile reperiuntur anni 390. Solares: ita neque ab ultimo Heli, vsque ad prædicti regni excidium 390. Lunares.

Alia fuerit opinio.

6. Michael Paludanus tract. 3. Chron. cap. 6. hosce annos ab initio regni Paludani Israel, vsque ad finem anni quinti Sedecia regis Iuda extendit: quia inquit, rejicitur,

Suppositio Paludani, rejicitur.

ipi
logia
menti

per hunc decubitus 390. dierum iubetur Prophetæ portare iniquitates domus
ritas utique non futuras. Unde concludit probabilem esse suam interpretati
qua censet hos 390. annos, sexcentio ante excidium Ierosolymorum
fuisse. De annis 40. Iudæ nihil mouet, regnum Israel annos 269. ter-
mar, atque à morte Salomonis, vsque ad Sedecie calamitatem annos
censet, plerisque verumque negantibus. Vide 4. Reg. q. 12. & 2. Paralip-
munis etiam Scriptorum sententia hunc Prophetæ decubitus, non
præteritas iniquitates Israelis, sed etiam ex parte futuras extendit, ut
annos, aut saltem vsque ad Urbis euersionem, aut longe vltimus
colligere est, ex opinionibus de horum annorum intervallo recentibus
post recensendis.

*Cōiectura
Pineda
valde de-
bilis.*

7. Pineda lib. 7. de rebus Salomonis cap. 9. hunc 390. cursum ab
simo septimo Salomonis ciet, & vltimo Ioakim sistit. Coniectura
quod Salomon primus auctor idololatriæ fuisse videatur. Verum hanc
Eturam valde debilem, nec admittendam esse bene docet Cornelius
Salomon idola coluerit, eorum tamen cultum edito publico monito
constat, quoto regni sui anno in idololatriam incidit. Adde illo
poris ægrè 390. annos repertum iri. Computat ille quidem Salomonem
13. Roboam 17. Abiæ 3. Asæ 41. Iosaphat 25. Ioram 6. Ochozias 1.
Ioas 40. Amasias 28. Ozias 52. Ioatham 16. Achaz 18. Ezechias 26. Man-
Amon 2. Iosias 31. Ioachaz menses tres Ioakim 11. Ioachim menses
procul dubio inquit, sunt anni 390. Imò 391. & 6. menses. At verò Sa-
buit Ioram annos 8. Amasias 29. Achaz 16. Ezechias 29. curab hanc
tione discedit!

*Opinio ali-
quorum.*

8. Sunt nonnulli, in quibus Pradus & Cornelius, qui existimant
Israelis hoc loco non significari decem tribus à Iuda separatas, sed unam
quam Israelitas, hoc est, tam duas, quam 10. tribus: quia post abdu-
Ezechias, maiori ex parte Israelitas, reliquæ 10. tribuum cum Iudæis
fuerunt; vocari tamen Israel, quia in regno Israel cepit, & perditur
atq; inde ad Iudæam defluxit. Nomine domus Iudæ, accipiunt familiam
quod erat in stirpe Dauidis. Deniq; portare iniquitatē, hoc loco
volunt, quàm ferre supplicium iniquitatis alias admittæ, dare pro
criminis. Dies autem pro anno datus est Ezechieli hanc iniquitatem

*Eorundem
suppositio*

9. Iactis hisce fundamentis, docent annos 390. iniquitatis Israel
pus à diuisa inter Roboam & Ieroboam Monarchia, vsque ad Urbis
mitantæ excidium, anno vndecimo Sedecie transactum: quod regnum
nos domus Iuda, esse totidem regni Manasse antequam ab Assue
Quam in sententiam, quoad annos Iudæ propendunt Mariana & Sa-

10. Equidem annos illos 390. puto commodè supputari posse, ab eo tempore, quo Ieroboam peccare fecit Israel, vsque ad annum, quo Ierosolymam expugnauit Nabuchodonosor, & Sedeciam excæcauit. Tamen si enim regnum Israel anno mundi 3060. ante Christi æram 981. ortum autumo; excisam verò Ierusalèm anno mundi 3451. ante Chr. 590. haud grauatè nihilominus concessero meas rationes vno fortassis anno abundare, vel potius hoc oraculum de annis integris tantum, non de anni primi & vltimi fractionibus intelligendum, vel certe cum Saliano dicam Ieroboam vitulos atque adeo idololatriam edito publico statuisse, non illo anno Iuliano, quo regnare cœpit, sed sequenti, nempe sub finem anni primi sui principatus, aut initium secundi. Sic mei calculi nec latum quidem vnguem, à spatio 390. annorum dissidebunt.

*Opinio
authoris
de an 390*

11. Ad hanc libellam suas rationes non instituunt Torniellias, dum anno m. 3060. apostasiam Ieroboami inscribit, Urbis excidium ann. 3447. Salianus, qui anno vno tardius vitulos à Ieroboamo confatos & dedicatos sentit, anno ante æram Christi 993. templum exustum illo anno mundi 3447. ante Chr. 607. Petauius qui anno periodi Iulianæ 3739. ante Chr. 975. Ieroboami enthronismum, & publicum à vera religione diuortium: anno verò periodi 4115. ante Chr. 789. Urbis euerfionem notat. Vnde apparet, eos paucioribus annis, quam 390. interuallum ab initio Ieroboami vsque ad Sedeciæ casum definire.

*Contra
nonnullos.*

12. Porro causant, cur iniquitas domus Iudæ ad Manassen referri possit Pradus & alij, qui sunt eiusdem opinionis afferunt, quod Scriptura, propter immunitatem eius crimina, populum extrema calamitate oppressum tradat. Non est enim furor Dominus ab ira furoris sui magni, quo iratus est furor eius contra Iudam, propter irrationes, quibus prouocauerat eum Manasses. Dixit itaque Dominus: etiam Iudam auferam à facie mea, sicut abstuli Israel, &c. 4. Reg. 23. v. 26. Et cap. 24. v. 3. factum autem est hoc per verbum Domini contra Iudam, vt auferret eum coram se, propter peccata Manasse, vniuersa quæ fecit. Similia legimus ibidem cap. 21. ver. 11. Ieremix 15. v. 4. Subinde tamen Deus etiam ad alia peccata respexit, cum pœnas à populo exigeret, vt insinuat 4. Reg. 15. v. 14. Eruntque in vastitatem & in rapinam cunctis aduersarijs suis, eo quod fecerint malum coram me, & perseverauerint irritantes me, ex die, qua egressi sunt patres eorum ex Aegypto, vsque in hanc diem. Causa tamen princeps iustitiæ eorum fuisse videntur facinora sub Manasse patrata.

*Cur anni
40. ad
Manassen
referatur.*

13. Dices primò. Apud Hebræos in Seder Olam Manassen captum legimus anno regni sui vigesimo secundo: non debent igitur illius iniquitates ad annos 40. porrigi. Respondet Pradus in hoc cap. sub finem partis secundæ, firmiter efferationem, qua sententiam suam comprobat, illorum traditionibus rancidis & fabulosis. Enimvero plures sunt, qui hanc traditionem Hebraicam reiiciant

*Obijciunt
Hebræi
quod mul-
ti respiciunt.*

93 quidem

pi

logia
menti

17.
H. Philip

Chrono
log. Testa

A 11
17

quidem: ex alio tamen capite, horum doctrina non sinit illos 40. annos
cata Manassæ applicari. Nam Torniellus Manassæm abducentem ad
gni sui 17. Petavius 9. Sallianus 7. ac proinde ex eorum sententia, longum
num sui principatus 40. rex impius à peccando destitit. Deinde Salma-
rerijs, Bellarminus, Serarius, Gretserus, Gordonus & alij, quosq. Iu-
ditha retuli, historiam Iudithæ Manassæ temporibus accidisse centum
rò suam opinionem tueri possent, si Manassæ flagitijs annos 40. Iuditha
Iuditha enim vixit annos 105. & post occisum ab ea Holofernem, in quo
non fuit, qui perturbaret Israel. Iudith 16. vers. 30. Atqui Manassæ non
turbatione Israelis capi & Babylonem abduci potuit. Itaque ante Ho-
lofernitum iam captus fuerat Manassæ, si eo tempore Holofernes
irrupit. Ab anno 40. Manassæ, sequuntur anni eisdem 15. Amoeni
niuersè 48. vsque ad mortem Iosif, quando Nechao rex Egypti
bræis plagam infixit. Non vixit autem Iuditha vsque ad obitum
sub Manasse sustulit Holofernem: etenim non fuit, qui perturbaret
ten eius, annis multis. Pro hisce multis annis, licebit vt minimum 100.
mere, qui adiuncti ad 105. vitæ Iudith, conficiunt annos prope 177.
he 48. qui à capto Manassæ, vt illi volunt, vsque ad Iosif excessum
remanebunt anni 69. quos habuerit Iuditha, quando peremit Holo-
fernem. Verisimilius est autem eam tunc fuisse iuniorem: erat enim elegantior
Iudith 8. v. 7. quod de naturali specie intelligendum videtur, cuius
liquid splendoris addit, vt textus Latinus monet, cap. 10. v. 4. vbi
ius additionis non meminit. Itaque difficile est, annos 40. iniquitatis
nassæ tribuere, si eius tempore Iuditha floruit. Ego hanc Herodotam
fis imperantibus postea claruisse puto.

*Virum
anni 40.
sint diuer-
si à 30?
Quidam
negant.*

14. Dices secundo: Quadraginta dies, quibus Prophecia iniuriam
mus Iuda portabat, ab illis 390. diebus, qui respõdebant iniquitati
separauit, dicens: Et cum compleueris hæc, dormies super latu tuum decem
&c. v. 6 Ergo anni iniquitatis Iuda ab annis Israel distincti fuerunt. Ha-
quelam non admittit Prædus: respondemus, inquit, annos 40. iniuriam
fis seorsum ab annis Israel computari, & puniri non quod alij fuerint ab anno
tionis Israelis; sed quoniam malitia fuerint insigniores, & vni a occasio
tentie lata contra ciuitatem. Quæ responsio, non est omnino absurdum
iam S. Hieronymus, Theodoretus, Hugo, Lyranus, Maldonatus, &
Cornelius & alij plerique annos 40. Iudæ intra spatium 390. annorum
includunt.

*Sanctij
calculatio.*

15. Sanctius istos 390. annos ab initio Ieroboami, vsque ad annum
tum vel quintum Sedeciæ supputat, collectis in eam summam annis

ram regum Iuda, prout eos sacræ literæ expresserunt, ita ut usque ad istorum annorum finem duraverit iniquitas Israelitarum, qui Ierololymæ, & in omnibus Iudæorum finibus morabantur: annos verò 40. domus Iuda constat ex annis Manassæ, non omnibus, quibus regnavit, sed tantum 23. Amos 2. Ioa- kim 11. & Sedeciz 4. Addit annos primos Manassæ ad hanc iniquitatem non spectare; quasi non ineunte regno, sed iam longissimè progresso, populus ad eam nequitiam perueniret, quam Deus isto publico supplicio damnavit. Fere- tur autem ex sua calculatiõne, non nisi 187. annos provenire, & causam affert: quia viri, inquit, huius consuetudinis (qua scilicet annorum fractiones quan- doque solent omitti) non ignati, in magna aliqua annorum summa, qualis hæc est, de quo tribus aut quatuor annis non laborant, quia sciunt plures ex mensi- bus ad annua spatia adiectis posse constari, & eosdem existimari pauciores, quia menses iidem ab alijs detrahuntur.

16. Verum enim vero, hæc de annis 390. supputatio à communi auctorum placito discrepat, qui tempus ab exortu regni Israel usque ad annum 4. Sedecie clapsim paucioribus annis metiuntur, Maldonatus. Tornielius, Pradus, Cor- nelius, Salianus, Petanius, & his alij antiquiores, S. Hieron. Iulianus Toler. Fa- bi Sicuti, Nicephor. Const. Beda, Hugo, Lyran. ut suis locis indicavi. Deinde Is- raelitarum & Iudæi nihilo meliores prioribus annis Manassæ (nisi fortè per paucis) videntur fuisse, quam posterioribus. Nam Manasses ante ultimos regni sui an- nis poenitentiam egit, ac idcirco par est credere, eum minus sceleratè se gessis- se, quam antea. Quare si aliqui annorum illius ad impietatem non spectant, ratio cur anni primi potius, quam sequentes ab ea improbitate eximantur. Anno 12. Isaiam terra disse-cuisse traditur, nec à tanto facinore vel ipsius, vel populi velania cepisse mihi videtur.

17. Est etiam quorundam opinio, qui, ut refert Cornelius, crimen Israelis ducunt ab anno 4. Ieroboam, usque ad Urbis & Templi eversioem per annos 390. iniquitatem Iudæ interpretatur eadem Christi & Christianorum in Vrbe Ierololymitana per annos fere 40. scilicet ab anno 18. Tiberij, usque ad annum 2. Vespasiani. Hoc verum est, inquit, sed posterius Allegoricum. Nam ad literã lo- quitur Ezechiel de peccatis suo tempore commissis, & de obsidione præseni facta per Nabu- chodonosorè, non per Vespasianũ. Ego verò arbitrator prius non quidem temerarium esse litamen accuratius ad calculos reuocetur, non nihil à vero annorum nu- mero distare. Nam ut ex dictis patet, ab anno 4. Ieroboam, usque ad Sedeciz calamitatem haud facile ultra annos 388. representabis, ipso etiã Cornelio as- sentiente, qui ex propria sententiã disertè asserit annos 390. iniquitatis Israel in- cipere ab anno 1. Roboam regis Iuda, & Ieroboam regis Israel, finiri autè anno ultimo Sedeciz, quo Vrbs euersta est. Ergo, hac ratione, ab anno 4. Ieroboam, usque

Refellimus

logia
menti

17.
H. Philip

Chrono
Testa

A 11
17

vsque ad hanc euerfionem, non nisi 387. fuppütabuntur. Ad hanc
plerofque huius prophetiæ interpretes annos 40. antiquitatis Iudaicæ
æuum applicare; eum tamen non aufim temeritatis attingere. qui
terali opinaretur S. Vatem pariter ad futura post Melliam recipere
intendiffè, vt pofteri monerentur, ne tanto fe crimine obliuiffentur
fuit eorum, qui in Chrifti mortem confpirarunt.

Conclufio
de annis
390. & 40.

18. Omnibus verò confideratis in eorum fententiam venio
nos; 90. ab eo tempore numerant, quo Ieroboam colendis publice
fecit Ifrael, & vsque ad captam per Nabuchodonoforem Ierofolymitanam
cunt. Annos 40. fccleris Iuda, quàm assignate poffim, necio
eorum ratiocinia propenfior, qui hanc fummam vel ex 22. annis Iuda
decia, atque 18. Manaffæ colligunt, aut omnes huic regi foli ante
retur attribuant. Si Manaffes quadriennio circiter optimi parentis
vtcumque fecurus non immanè deliquit; locus aliquis illi Hebraica
tioni relinqueretur, qua Manaffen anno regni fui 22. abductum tenetur.
probabilem etiam duo eorum computum, qui hos 40. annos Iuda
13. Iofuæ apertunt, & ultimo Sedecia clauditur: culmen enim flagrantis
ri potest ea pertinacia, qua domus Iuda in fua iniquitate perfiffebat,
ces, comminationes, & quali tonitruarum aliorum Prophetarum
me Ieremie, furda penitus effè videbatur.

An Ieru-
falem ob-
fiffa fuerit
390. dieb.

19. Quæritur 1. Vtrum 390. dies, quibus Propheta in Ierofolymita
cubuit, fignificauerint obfiffionem Ierofolymitanam totidem diebus
ram? Affirmant nonnulli, vt Pradus, Sanctius, Cornelius, & duo
quidem anno 9. Sedecia, decima die mensis decimi obfiffi cepiffè, &
vndecimo die nona mensis quarti in hoftium potestate veniffè, &
omnes dies huius interualli impositos Ezechiel. Cum enim Chaldaei
diffet regem Aegypti obfiffis Iudæis auxilio venire, obfiffionem in
malè mulctato Aegyptiorum exercitu & Syria tota fibi fubiugata
inftaurauit, inquit Sanctius. Eo vero tempore quo Chaldaeos cura
gerebat, refpirauit ciuitas. Porro ab inchoata obfiffione, vsque ad
Ciuitatem, numerant tantum 18. menses, cum Iosepho lib. 10. Antiquit.
tracto igitur eo temporis fpatio, quod fubmouendis Aegyptijs
tranfegit, relinquuntur dies obfiffionis 390.

Affirmãdi
fundamẽ-
tum 1.
dabile.

20. Hæc doctrina duobus potiffimum fundamentis nititur.
tantum temporis à Nabuchodonofore debellandis Aegyptijs
prima obfiffionis die, vsque ad vltimam, remaneret (ætra die Chaldaei
digreffa) præcise dies 390. quod fieri quidem potuit, reuera autem
constat, Id enim in primis non docet Scriptura; folum diem pro

Ezechieli narrat: diem decubitus pro die obsidionis tributum nec ait, nec negat. Qui aſſerit, ſui aſſerti rationem aſſerat. *Hoc ita eſſe, inquit, ex eo patet, quod Propheta præcipitur, vt 390. panes ſubænericos ſibi faciat, ſinguloſq; in pondere factos comedat, & aquam in menſura bibat, diebus ſingulis decubitus, ſubaudi in ſiniſtrum lat.* Sed hæc abundè ſoluet, qui dixerit toto huius laborioſi & moleſti decubitus tempore totius obsidionis durationem non repræſentari, ſed ſolùm quaſi extremæ famis & miſeriæ ſtatum, in quo non ſtatim ab initio, ſed in progreſſu futuri erant obſeſſi. Quo enim iure hos 390. dies ad totam obsidionem applicas, alius ad grauiorem eius partem accommodabit, nec fortè deerit quiſpiam, qui dicat nullam eſſe inter dies iſtius ſitus & dies obsidionis analogiam. Certe hoc fundamentum non agnoſcunt Chriſtophorus à Caſtro, Ierem. 34. & Tornellus anno mundi 3444. qui negant (quanquam meo iudicio ſine ſufficienti ratione) obsidionem anno nono Sedeciæ inchoatam, fuiſſe poſtea interruptam, quibus fauet Cornelius ad initium capituli 34. Ieremiæ, ubi ait videri obsidionem, cuius ibi meminit Propheta contiguiſſe anno 8. Sedeciæ. Nam anno 9. ait, *redijt Nabuchodonofor & continuauit eam ad annum 11. Seſuæ.*

21. Alterum fundamentum eſt, Nabuchodonoforem regnum adijſſe anno 3. Ioakim necdum expleto, & anno 11. Sedeciæ ineunte, expugnariſſe Ieruſolymam: quorum vtrumque probabiliter conatus ſum refutare 4. Regum 20. & 22. ac rariſus cap. 25. verſ. 1. & 2. ubi indicauit veriſimilius eſſe, obſeſſum Urbem diutius quam 18. menſibus, & expugnatam ſub finem anni vndeſimi Sedeciæ. Nec aliter philoſophari poſſunt, qui annos 11. Chronologicos ante templi euerſionem adſcribunt Sedeciæ, totidemque Ioakimo. Fauet mihi Cornelius Baruch 6. verſ. 2. §. Septem, quippe qui à migratione Iechoniæ orditur annos captiuitatis Babilonicæ, & ab anno 11. Sedeciæ, vſque ad primum Cyri ait fluxiſſe annos 59. Vt enim ad 70. perueniat, dabit ann. 11. Chronologicos Sedeciæ, & ſic vltra 18. menſes Ieruſolymorum obsidionem promouebit. Vide notas 4. Reg. cap. 23. num. 12.

22. Quæres 2. Vtrum Ezechiel diebus 40. in latus dextrum reclinatus totidem dies excidij & vaſtationis Ieruſalem ſignificauerit? Id opinantur ij, qui 390. dies, de quibus iam egimus, cum totidem diebus obſeſſæ Ciuitatis componunt, probantque ex eo, quod Ieruſalem die 9. quarti menſis capta ſit. 4. Reg. 25. verſ. 8. Ierem. 32. verſ. 12. die verò 10. quinti menſis Ciuitati & Templo ignis ſubiectus. Sic habentur 30. ferè dies. His adde 10. quibus partim incendium, partim victor Babilonius in Urbem debacchatus eſt; conflent 40. dies quos quaerimus. Ego rem in medio relinquo.

Fundamē-
tum 2. vſu-
tieſum.

An Ieru-
ſalem va-
ſtata ſit
40. diebus?

pi

logia
menti

Quæſt. Chron. P. 3.

EZECH.

EZECH. VIII, v.1.

Ratio du-
bisandi.

1. **E**T factum est in anno sexto, in sexto mense in quinta mensis in quinta nocte in quinta hora in quinta porta in quinta domo mea. Hinc oritur dubium, quinam Vates dormi-
potuerit Visionem etenim cap. 1. consignatam habuit anno quinquagesimo
grationis quinta die, quarti mensis: deinde venit ad aceruum noxam
& mansit ibi septem diebus cap. 3. vers. 15. Tum .90. dies in latitudine
40. alios in dextrum ei decumbendum fuit. Ergo à prima visione, quæ
quæ cap. 8. describitur, dies vt minimum 437. aut 436. interuenere
annus Lunaris integer 354. dierum, & dies circiter 83. Sedenim
quinti mensis, anni quinti, vsque ad quintam diem sexti mensis
intercessit annus vnicus: his adde duos menses Hebræos, hoc est, dies
vniuersè 413. dies. Ergo vel in textum vitium irrepit, aut Prophetia
non iacuit.

Decubitus
Ezechielis
non fuit i-
magina-
rius, sed
realis.

2. Vt hunc nodum soluant nonnulli, dicunt Vatis decubitum
maginarium fuisse. Verum alij graues auctores censent molestum
phetæ situm tot dies reuera tenuisse: hæc enim Deus non reuelabat
fieri, & quidem in oculis eorum, vers. 12. Ita docent Ribera Olearius
Sanctius, Cornelius, Menochius, hic, secuti Chrysofostomum Hieronymus
dentia, Basilium Isaia 8. Theodoretum Olee 1. Respondent igitur
Cornelius, Salianus (anno mundi 5441. numer. 3. annos Hebræos
quidem Lunares, ita tamen, vt passim mensis decimus tertius
idque hoc anno contigisse. Vide quæ notabam *Opuscul. de annu*
cap. 14. numer. 5. Cum Pradi & Corneli placito mea ratio circa
nam quintam diem mensis quarti, anni quinti transmigrationsis
14. circiter Iulij Iuliani, anno ante Christum 597. dies autem quinti
sexti, anni sexti transmigrationsis mihi à 31. Augusti, non procul ab-
no ante Christum 596. Intercessit igitur annus solaris 365. dierum,
illud, quod à 14. Iulij, vsque ad 31. circiter Augusti sequentis excom-
adeo sufficiens mora ad diuinum illud mandatum 430. diebus
Curtebat tunc cyclus Lunæ 14. Epacta 28. quæ sextum mensis
Elul circa 27. Augusti inijsse prodit.

3. Caluissius initium harum prophetiarum die 7. Iulij conuenit
ante aram Christi 596. vt supra monui: hoc autem vaticinium ad
Augusti, sequentis anni reuocat. Sic inter primam & hanc Prophetiam
pit annum solarem 365. dierum, & alios circiter 50. dies, vnde se pro-
pter 415. dies: qui ad diuinæ iussionis executionem non sufficiebat.

P.
H. Philij

Chrono
vet. Testa

A 11
17

hilce minutijs non esse pertinaciter altercandum: quilibet, optimo, quo iudicat modo, suos calculos disponit.

4. Ex haetenus in Ezechielem dictis colligimus 1. ea quae 7. primis capitibus contextantur ad annum quintum transmigrationsis, & forte eam partem, anni sexti, quae quintam diem mensis Elul praecessit, referenda esse. Alias vulgari supputatione, anno quinto tribui solent, quod fit a Tornielo & Saliano ad an. 3440. num. 1. & 18.

5. Colligimus 2. de anno embolymæo sententiam eorum intelligendam esse, qui asserunt Prophetam iacuisse 430. dies. Nam annus Lunaris communis diebus 354. absolvitur: his adde 59. dies, quibus duo menses explentur, consistunt tantum 413. dies, accedente autem intercalari mense, exurgent dies 441. aut 443. Sic S. Vates satis temporis habuerit, ut Dei iussa exequerentur, ante mensem Elul anni sexti currentis: ac proinde illos non audio, qui aiunt annum sextum, de quo hic loquitur Ezechiel iam fuisse transactum, & anni septimi duos menses.

Misus h. bri 7. cap. 1. ad an. 3440. transmigr. referuntur

Anni Embolymæi hic ratio observanda.

EZECH. XX. v. 1.

ET factum est in anno septimo, in quinto in decima mensis venerunt viri. Bene cum sancto Hieronymo observant Hugo, Pradus, Maldonatus, Cornelius & alij hoc contigisse, post undecim menses & quinque dies, a superiori visione, reconlideranti patet. Moneant etiam plerique hunc mensem quintum a Nisan supputari & apud Hebræos Ab nuncupari.

Id factum mensibus 11. & 5. dieb. post praecedentem visionem.

1. Hanc prophetiam Caluissius ad diem 16. Julij, an. ante vulgarem Christianæ epocham 594. reducit: ego iuxta nuper dicta ad annum 595. cyclo Lunæ 15. Epacta 9. qua duce, diem 10. quinti mensis circa 22. Julij deprehendes.

3. Quæ a cap. 8. inclusivè, vsque ad 10. exclusivè hoc libro continentur, auctores passim anno sexto transmigrationsis consecrant, in quibus Tornielus & Salianus. Videtur etiam communis interpretum sensus esse, menses quartum, quintum, sextum, quibus haetenus Propheta, tanquam certi temporis characteribus vsus est, ad initium potius, quam ad finem annorum quinti, sexti, septimi transmigrationsis Iechoniæ, referri: quicquid in contrarium velit Capellus. Mirum enim esset, exitum anni potius quam ortum ad temporum notaciones apud Ezechielem consignari.

Quanam predicta anno 6. transmigr.

EZECH. XXIV. v. 1.

ET factum est Verbum Domini ad me in anno nono, in mense decimo, decima die mensis. Hic annus fuit nonus a transmigrationse Iechoniæ, ut norant interpretes

Obsessa a Chaldeis Ierusalem ann. 9. pretes

pi

logia menti

13.
H. Philij

Chrono
log. Testa

A 11
17

transmigr.
mense 10.
die 10.

pretres, non us etiam regni Sedecia. Nam inter Iechoniam & Sedeciam fuit quasi vnus anni interregnum: esto probabile sit, Iechoniam Nabuchodonosorem, negotia regni totius primum dispoluisse post vnum, aut si maius alterum circiter mensem, regni tutorem ad rationem tradidisse.

Mense decimo. Subaudi qui dicitur Tebeth, à Nisan; non autem putatus. Ita plerique omnes huius loci expositores.

Decima die mensis nempe decimi, quo Nabuchodonosor anno 19. Ierusalem obsidere cepit. 4. Reg. 25. v. 1. Illudque ipsum Deus Ezechiel ne agenti reuelauit. Porro dies ista decima decimi mensis non videtur abfuisse à fine Decembris Iuliani, anno ante communem æram Chronotabam Ierem. 39. v. 1.

EZECH. XXVI. v. 1.

De hac 1.
die opinio
vult esse
4. mensis.

1. **E**T factum est, in vndecimo anno, prima mensis &c. Theodoretus prophetiam, prima die quarti mensis obuenisse, paucis ante Ierusalem caperetur. Assentitur Sanctius, idque ex eo conuenit, quod iste Iudæis propter Urbis expugnationem infaustissimus iuratus fuerit, adeo vt eum exprimere nihil attineret, sicuti neque expugnationem 25. v. 3.

Alia 5.
mensis.

2. Pradus, Cornelius, Menochius, cum Rabbi David hanc prophetiam quinto mensi adiudicant: tunc enim Tyrus accepto intra 20. dies obsidione Ierusalem, rei patriæ nuncio, vt ait Pradus, exultare poterat, quæ, cuius gloriæ inuidebat maximè. Vnde Propheta: *pro is, quæ dicitur Ierusalem: euge contracta sunt porta populorum, &c.* Quibus verbis intuetur, Tyrios Ierololymis oppugnatis prius iolultasse, quam hæc Ierusalem tra Tyrum vaticinaretur. Verum dicere quispiam posset, cum Ierusalem fuerit, & opinata, fore vt nobilissima illa Vrbe euerfa, ipsa Tyrus in vicinias gentes potiretur imperio. Deinde esto, Urbis expugnatione conuiuium præcesserit: non tamen inde colligemus hoc certum, quod quinto potius, quam sexto, aut alicui consequentium interdu decembris sententia qui sub initium anni vndecimi Sedecia Urbem capere stimant. Ex eorum autem doctrina, qui anno vndecimo expugnationem trigisse autumant, ad sextum mensem hæc propheta differri non potest dicamuseam anno vndecimo transmigrations finito, editam esse.

Alia 1.
mensis.

3. Hanc primam diem, ad primum mensem reuocant Cornélius Marianus in hunc locum, Adrichomius in Chronolog. Tornæus in

ad an. m. 3446. nu. 25. Petavius lib. 13. ad an. Periodi Jul. 4125. Hic cum Theodoro & Sanctio, fatentur quidem Tyrios Iudæis insultasse Vrbe iam capta, sed non ante hoc Vaticinium, in quo tempus præteritum, pro futuro more prophetico positum fuerit dixit pro dicit, ex diuina oraculi certitudine, quæ non est minor de futuris, quam de transactis.

3. Equidem nihil certi occurrit, quod definire possum: solum aduerto opinionem præcedenti numero allatam mihi cæteris probabiliorem videri: exonica verò est interpretatio Capelli, qui ad annum m. 3409. Vaticinium istud anno transmigrations 9. editum asserit, prima die mensis vndecimi, & sacrum textum ita vertit: *Et fuit in vndecimo mense anni primo die mensis*, contra non solum recentiores, & sacræ Scripturæ Commentatores, vt S. Hieronymum, Theodoretum &c. sed ipsos etiam 70. interpretes, vbique enim legimus, *in vndecimo anno*, sicut in vulgata editione. In Hebræo etiam eadem penitus phrasis vsurpatur, quæ cap. 31. & 32. v. 1. quibus in locis Capellus eam lectionem carpere non potest, quæ habet, *in anno vndecimo, in anno duodecimo.*

Opinio auctoris contra Castellum.

E Z E C H. XXIX. v. 1.

1. *In anno decimo, decimo mense, vndecima die mensis factum est Verbum Domini ad me.* De anno & mense consentit Latino Hebræus: sed hic diem duodecimam numerat, Latinus vndecimam. Græci codices neque inter se, neque cum Latinis aut Hebræis congruunt. Nam versio 70. Sixti, & alia pleraque exemplaria Græca annum 10. & mensem 10. exhibent; aliqua annum 12. & mensem 12. vt habet Theodoretus: nonnulla denique annum 10. & mensem 12. offerunt, vt docent Hugo & Lyranus. Vbique autem dies prima mensis adnotatur. S. Hieronymus hunc versiculum sic proponit: *In anno decimo siue iuxta LXX. duodecimo, in decimo mense siue iuxta Hebræicum duodecimo, in prima siue vna mensis.*

Varia lectiones.

2. Latinam editionem Sixti V. omnino retineo & reuereor, cum Cornelio Mariana, Menochio &c. in hunc textum. Tornielo ad an. m. 3441. num. 6. Salliano ibid. num. 6. quam etiam retinet Sanctius, in cuius paraphrasi vitiosè dies 14. pro 11. reperitur.

Quæ vera lectio.

3. Vulgatæ autem editioni non aduersatur Hebræa, quæ hic diem 12. repræsentat: credibile est enim, ea quæ hic sacris monumentis consignata habemus, Ezechieli diuinitus tradi cœpta die vndecima, vt Latinus memorat; sequenti verò die finita, vt indicant Hebræa. Nam Scriptura quandoque dum vnam eandemque rem narrat, modò tempus, quo cœpit, modo illud quo finita est, quandoque adscribere solet.

Consensus Hebræicæ Latino.

4. Caluisius anno suo ante Christum, cyclo Lunæ 19. (sic enim graphicus error corrigendus est) Solis 7. Anno, inquit, *decimo captiuitatis Babylonicæ die decimo*

Error Scribi.

P.
H. Philip
Chrono
Testa
A 11
17

mensis duodecimi, est in Calendario Iuliano dies 17. Februarij, feri prima. *De*
natur contra Pharaonem regem Aegypti Ezech. 19. Quæ doctrina singula
procul explodenda videtur, tum quod approbata ab Ecclesia colenda
feratur, tum quod non videam, qua vel Scriptorum auctoritate, vel
rum pōdere eo inflecti poterit, vt hanc prophetiam mensis duodecimi
decimi coniunctione sancitet. Characteres tamen, quos de feris
Februarij huic vaticinio imprimit, annum 591. ante vulgarem Christiani
respiciunt.

5. Annum 10. transmigrations ordior anno ante Chr. 621. anno
Lunæ 18. & huic prophetiæ consecro diem vndecimam mensis decimi
men Tebeth, nec procul à 20. Decembris Ezechieli reuelatam p̄
3. V.

Hic nō ser-
uatur ordo
temporis.

6. Occasione huius oraculi subinde monent facti interpretes
contendendis suis oraculis non vbiq̄ue temporis ordinem seruare
Ezechielis visio contra Tyrum anno transmigrations vndecimo
describitur: hæc verò contra Aegyptum anno 10. ei obigit. Simile
rationem videmus hic v. 17. vbi S. Vates prodit prophetiam anno 10.
capite verò sequenti v. 20. ea tradit, quæ sibi anno vndecimo reuelata
que eu
marchia
fluxerit
le non
napop
Sitanu
portum
erum z
illius ad
modo,
higenda
collis pr
betat, n
grios
v qu
serapp
comm
finæ cr
lecte, se
hu elpe

EZECH. XXIX. v. 12.

Et erunt desolata quadraginta annis.

QVÆSTIO V.

Quodnam initium, quisue finis horum 40.

Tertia qua-
d. m. à Sā-
ctio rita
asserua.

1. Sanctius in huius versiculi interpretatione asserit prima, 70. annos
durauit Iudeorum captiuitas, numerandos esse ab eorum p̄p̄tate
Nabuchodonosor regnum iniit. Quod ipsum pluribus confirmat
8. Secundo, ante Ierosolymorum euerzionem regnasse Nabuchodonosor
nos 18. quibus de 70. sublati, remanent 52 anni, ab excidio Vrbis
captiuitatis. Hos 52. annos alibi expletos computo. Tercio, hoc negat
anno circiter 23. Nabuchodonosoris subactam à Chaldeis fuisse
anni 27. transmigrations Iechoniae, necdum ab eis erat expugnata,
ex hoc capite vers. 17. & seqq. Quarto, concludit annos 40. quibus
minit Propheta, non nisi post exactum septuaginta annorum Ierusa
lonicæ spatium completos fuisse. Atque ideo necessario dicendum, in
Cyrō factam Aegyptijs redeundi facultatem, reddisse: tamen aliquot annos
nimirum annus 27. transmigrations erat circiter 34. captiuitatis
quibus si 40. addantur, seruitus Babylonica in annum 74. exacta
Ex quo discursu, quem ipse latē deducit, intelligimus ex eius seruitute
40. calamitatis Aegyptiacæ à 27. anno transmigrations Iechoniae, quibus
num quattuor Cyri extendendo esse.

De hisce
40. annis
1. Opin.